

Intervenció educativa mitjançant el joc en els Centres Penitenciaris de Catalunya

Dades generals:

ATZAR (Associació de ludotecàries, ludotecaris i ludoteques de Catalunya)

Barcelonès

Antònia Ramón Ros

antonia@marinva.es

Dades de l'experiència:

"Des de fa uns anys l'associació Atzar col·labora amb el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya organitzant ludoteques i espais de joc, que treballa per l'educació en el temps de lleure dels interns i internes dels Centres Penitenciaris de Catalunya. Alguns interns i internes reben formació com a "auxiliars de ludoteca" per donar suport a la tasca que fan els ludotecaris/es".

Atzar és una associació sense ànim de lucre que treballa pels interessos i drets dels ludotecaris/es i educadors/es, la qualitat de les ludoteques i la promoció del joc a Catalunya. Una de les seves finalitats més importants és generar en la societat la reflexió i el debat al voltant del tema lúdic, creant un estat d'opinió favorable al reconeixement social i cultural del valor del joc en el desenvolupament integral de la persona.

Des de fa 3 anys Atzar col·labora amb el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya organitzant ludoteques i espais de joc en el marc del projecte Eureka, que treballa per l'educació en el temps de lleure dels interns/es dels Centres Penitenciaris de Catalunya.

El punt de partida d'aquest projecte és incidir sobre la persona, no sobre el delictes, amb una metodologia que parteix dels individus i es dimensiona cap a la comunitat. Una metodologia basada en la participació, i orientada al canvi en un sentit globalitzador.

La ludoteca en els centres penitenciaris, ofereix a l'intern/a una possibilitat de viure un temps d'oci diferent al que està acostumat, proporcionant-li recursos lúdics que no té normalment al seu abast.

El joc aporta beneficis, és una potent eina socioeducativa. Per això, en aquest programa d'intervenció, es pretén educar en la tolerància, reforçar l'autoestima i la confiança dels interns, donar a conèixer altres cultures mitjançant el joc lliure i permetre als interns/es adquirir estratègies bàsiques que els ajudin en la seva integració posterior, doncs jugant mesurem les nostres forces, comprovem i exercitem les nostres habilitats, expressem

sentiments, alliberem tensions, assagem comportaments, aprenem a superar reptes, incorporem normes i pautes de comportament social, etc.

El projecte ha crescut durant els tres anys que porta pertanyent al projecte Eureka. Hem passat de fer intervenció en tres Centres Penitenciaris i un Centre Educatiu de Justícia Juvenil, a tenir presència en nou Centres Penitenciaris i dos Centres de Justícia Juvenil mitjançant els baguls de joc en tres centres i intervenció amb educadors en vuit centres.

Des dels seus inicis el projecte de Ludoteca a les presons ha fomentat l'autogestió de l'espai de joc implicant a interns en les diferents tasques de muntatge i manteniment de la ludoteca, com és el cas de la Model.

Des de fa dos cursos el projecte ha donat un pas més introduint la figura dels auxiliars de ludoteca al Centre Penitenciar Brians 1, interns que reben una formació i que ajuden als ludotecaris/es a desenvolupar la tasca.

En aquest centre, la ludoteca es feia cada setmana en un mòdul diferent, dels sis als que arribava l'activitat, fet que provocava que la ludoteca passés pel mòdul cada sis setmanes. Per la voluntat del centre i de l'associació, es va intentar reduir aquest temps plantejant la possibilitat de formar interns/es que fessin suport als ludotecaris/es. D'aquesta forma l'auxiliar de ludoteca sorgeix de la intenció d'implicar als usuaris de la ludoteca en l'espai i serveix per donar suport als educadors a l'hora de realitzar l'activitat en els diferents mòduls. Aquesta figura permet dividir l'equip de ludotecaris/es i arribar a més d'un mòdul el mateix dia.

El més important d'aquest pas endavant per part de la ludoteca és la coordinació i ben entesa de tots els implicats: el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya (facilitant tots els temes de gestió i coordinació amb els centres); l'educador de cap de setmana i la coordinació d'educadors del propi Centre Penitenciar Brians 1 (facilitant l'accessibilitat al centre i els espais per realitzar la formació); de Marinva, Joc i Educació (facilitant materials per les activitats i per la formació); i de tot l'equip que forma part o col·labora amb l'Associació Atzar.

Redacció: Associació Atzar

Aprenentatges que s'han donat:

Pel que fa a l'aprenentatge l'objectiu és treballar els beneficis del joc entre els interns/es, així com donar eines per la resolució de conflictes en l'activitat de ludoteca. Aquest objectiu s'assoleix a partir de la formació prèvia de 20 hores dels auxiliars de ludoteca, del dia a dia de les activitats setmanals i de les reunions de valoracions.

Descripció del servei:

Pel que fa al servei, l'objectiu és millorar el servei de ludoteca pels usuaris, arribant a més d'un mòdul setmanalment, donant responsabilitats als auxiliars fent que prenguin un paper important dins la ludoteca i que sentin que fan alguna cosa pels seus companys. Els auxiliars de ludoteca es senten així valorats i consideren l'activitat seva. Són els responsables que funcioni, que la ludoteca arribi més sovint i, sobretot, es troben implicats amb els altres companys/es. A més s'ofereix un espai de lleure i distracció per als interns/es.

Àmbits de servei: Participació ciutadana

Matèries implicades: Participació ciutadana

Nivells educatius: Educació en el lleure

Edats dels participants: 18-25 anys, 25-65 anys, Més de 65 anys

Data d'inici del projecte: setembre 2005

Data de finalització del projecte: En curs

Entitats que participen a l'experiència: ATZAR, Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil dels Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya i el Centre Penitenciari Brians 1

Dades de contacte:

Adreça: Carretera d'Esplugues, 66

Població: Cornellà de Llobregat

Comarca: Barcelonès

Telèfon: 93 480 14 82

Correu electrònic: atzar@atzar.org

Web: <http://www.atzar.org>